

Integrale visie op de stad

Integrale Visie

In 2045 bestaat Haarlem 800 jaar. Om in 2045 minimaal dezelfde hoogwaardige kwaliteit van de leefomgeving te hebben staan we voor een aantal urgente opgaven. Met deze omgevingsvisie bepalen we hoe we om willen gaan met deze opgaven. Doel is om de opgaven te benutten om vooruit te komen en tegelijk de kwaliteit van Haarlem te behouden voor de generaties na ons. De Haarlemse identiteit met oog voor kwaliteit, oog voor elkaar en oog voor ontspanning staan hierbij centraal.

Een robuust systeem

Net als de rest van Nederland heeft Haarlem een lange traditie van het ordenen van onze leefomgeving. We zijn van oudsher gewend ons aan te passen aan de omstandigheden. Steeds vaker komen we erachter dat hier grenzen aan zijn. Dit maakt het moeilijk om toekomstige opgaven nog een plek te geven. Daarom is het zinvol om een **robuust** systeem neer te leggen. Een robuust systeem waarbinnen de stad in staat is om te blijven functioneren en ondanks de veranderende omstandigheden aantrekkelijk te blijven. Deze omgevingsvisie is erop gericht een robuust systeem voor Haarlem uit te rollen. Omdat de boven- en ondergrondse ruimte schaars is betekent dit dat we scherpe keuzes moeten maken.

Haarlem wordt klimaatbestendig

In deze omgevingsvisie is gekozen voor het vrijmaken van ruimte voor extra water en groen in de stad. De basis van het nieuwe versterkte groene en water netwerk in de stad wordt gevormd door de grotere landschappelijke structuren: het Spaarne, de binnenduinrand, de trekvaarten en het waterrijke vestinglandschap aan de oostzijde van de stad. Ten behoeve van de **klimaatadaptatie** wordt er extra oppervlaktewater toegevoegd en is in elke buurt een plek als buurtbuffer aangewezen.

Aandacht voor gezonde leefomgeving

De extra bomen, nieuwe watergangen, nieuwe beplanting en al het andere groen en water in de stad zijn gecombineerd met het realiseren van **recreatieve routes** door de stad heen en het vergroten van de **biodiversiteit** in de stad. Er wordt zoveel mogelijk gebruikt gemaakt van natuurlijke (water en eco)systemen. Deze ruimte voor groen en water is met name gevonden door de auto minder ruimte in de openbare ruimte te geven. Het kiezen voor water en groen heeft ook een belangrijke rol voor onze **gezondheid**. Door verbetering van de luchtkwaliteit en de nieuwe verbindingen, wordt bewegen gestimuleerd. Het verleidt tot sporten, fietsen, wandelen, spelen, ontspannen en het **ontmoeten** van anderen.

Schone energie & een collectief warmtenet

Haarlem stapt over op **schone energie**. Dit wordt enerzijds gedaan door in te zetten op besparing van energie en efficiënt gebruik van (rest)energie. Denk hierbij aan het isoleren van gebouwen en verminderen autoverkeer en het gebruik van restwarmte van datacentra. Anderzijds wordt het gedaan door zoveel mogelijk energie duurzaam te produceren. Denk hierbij aan het duurzaam opwekken van energie uit zon en wind, aardwarmte of warmte uit het oppervlaktewater.

De kennis van en ervaring met duurzaam energie- en warmteopwekking, opslag en aanvoer van energie is volop in ontwikkeling. We gaan ervanuit dat er ten behoeve van een betaalbare energietransitie in delen van de stad een warmtenet aangelegd moet worden die gevoed wordt door verschillende warmtebronnen. De hiervoor benodigde ondergrondse infrastructuur wordt zorgvuldig in de bodem ingepast, de ruimte is de bodem op veel plekken in de stad beperkt door de reeds aanwezige ondergrondse netwerken en door onder andere wortelruimte voor bomen.

Om zonder gebruik van aardgas gebouwen te verwarmen wordt in delen van de stad een collectief warmtenet aangelegd en een nieuw energienetwerk ontwikkeld gericht op individuele en buurt gebaseerde opwekking van energie. Hoe het er precies gaat uitzien is vooralsnog onbekend en is ook afhankelijk van de fysieke en sociale kenmerken van de buurt. In de Waarderpolder wordt strategische ruimte gereserveerd voor de collectieve energievoorzieningen. Ook wordt in de Waarderpolder strategische ruimte gereserveerd voor de transitie naar **circulaire economie**. De Waarderpolder blijft een bedrijventerrein gericht op intensieve werkgelegenheid, grootschalige opslag van materialen gebeurt in de regio.

Waarderpolder echt onderdeel van de stad

In 2045 is de Waarderpolder het bedrijventerrein in Haarlem waar Haarlemmers dichtbij huis werk kunnen vinden. De Waarderpolder is veel meer dan nu onderdeel van de stad geworden. De routes er naartoe zijn sterk verbeterd en doordat de Waarderpolder een cruciale rol speelt bij de energietransitie, mobiliteitstransitie en transitie naar circulaire economie, komt er meer interactie tussen het bedrijventerrein en de rest van de stad. De centrale oplaadplekken en distributiehubs bevinden zich bijvoorbeeld in de Waarderpolder.

Haarlem wordt woon- én werkstad

Met deze omgevingsvisie wordt de keuze gemaakt om Haarlem door te ontwikkelen als aantrekkelijke woon én werkstad. Andere functies dan wonen geven de stad meer dynamiek en een eigen profiel. Haarlem vormt binnen Metropool Regio Amsterdam (MRA) een volwaardige kern waar op hoogwaardige wijze aantrekkelijke gewoond, gewerkt en gerecreëerd wordt zoals nergens anders in de **regio**. We creëren daartoe hoogwaardige en onderscheidende milieus met passende vestigingsvoorwaarden waar men kan en graag wil wonen en werken.

Om Haarlem bereikbaar en aantrekkelijk te houden voor alle doelgroepen moeten er woningen bijgebouwd worden. In deze omgevingsvisie zetten we de keuze om de stad te **verdichten** op een aantal locaties voort. Door te kiezen voor verdichting is het landschap rondom de stad open gebleven en zijn krijgen buurten die dat kunnen gebruiken een kwaliteitsimpuls (bijvoorbeeld met een versterkt voorzieningenaanbod, verbetering woningaanbod of door middel van vergroening). Haarlem richt zich hiermee op het realiseren van stedelijke gemengde milieus, de *suburban* woonmilieus zijn te vinden in de omliggende gemeentes om Haarlem. In een stedelijk gemengd milieu is ruimte voor **wonen** voor diverse doelgroepen, is ruimte voor **economische functies**, is ruimte voor **cultuur** en is een fijnmazig voorzieningenstructuur. Voor de van oudsher meer traditionele woonwijken betekent dit dat er ruimte gemaakt moet worden voor nieuwe economische concepten en cultureel aantrekkelijke rauwe randjes gedoogd moeten worden en de dagelijkse voorzieningen voor iedereen op fietsloopafstand zijn. In Haarlem hoort **erfgoed** onlosmakelijk bij het leven in de stad. De specifiek waardevolle karakteristieken van Haarlem en Spaarndam worden gekoesterd.

Haarlem wordt gezonder en veiliger

De luchtkwaliteit is sterk verbeterd ten opzichte van nu, de geluidshinder is afgenomen, de omgevings-, verkeers-, fysieke en sociale veiligheid zijn vergroot.

Het zijn inclusieve sociale gemeenschappen; iedereen heeft een kans om deel te nemen aan het maatschappelijk leven, er zijn genoeg mogelijkheden voor sociale interactie, geschikt voor jong en oud. Er is een netwerk van ontmoetingsplekken in de stad (speeltuinen, wijkcentra, buurtcentra, sportparken, parken) die verbonden zijn door aantrekkelijke veilige fiets- en looproutes. Zij verbinden de Haarlemse wijken met elkaar en met haar omgeving. De leefomgeving nodigt uit tot een gezonde leefstijl.

Haarlem versterkt haar sociaal weefsel

De nieuwe gemengde stedelijke milieus verbinden de wijken aan de rand van de stad met binnenstad en aan het Spaarne wat een verbindend element in de stad gaat worden. Dit zorgt voor meer verbondenheid in de stad, alle wijken horen er bij en doen mee! Dit wordt gedaan door een aantal lange lijnen in de stad gericht op fietsers en voetgangers te realiseren die deze gebieden met elkaar en de binnenstad verbinden. Het voorzieningen aanbod in de nieuwe gebieden stemmen we af met de voorzieningen in de reeds bestaande stadsdeelcentra. Zowel historische waterstructuren als stadsstraten worden ingezet als verbindende lange lijnen door de stad (en naar het buitengebied).

Haarlem wordt een bereikbare stad in beweging

Om de verdichting niet gepaard te laten gaan met een groei van het (auto)verkeer zijn de verdichtingslocaties voorzien van de nodige voorzieningen in het gebied zelf. Dit resulteert dat er een bepaalde mate van zelfvoorzienendheid ontstaat, waardoor minder verkeersbewegingen van en naar het gebied nodig zijn. Tevens worden de verdichtingslocaties gekoppeld aan OV knooppunten en wordt de OV bereikbaarheid van de stad als geheel verbeterd. Er komt een nieuwe OV knoop aan de oostkant van de stad en bestaande stations worden beter benut en ingezet als knoop- en overstappunten. In de gehele stad is het gehele fiets- en wandelnetwerk sterk verbeterd. De nieuwe stedelijke milieus richten zich qua bereikbaarheid primair op fietsers, voetgangers en openbaar vervoer. De auto blijft in de stad aanwezig maar krijgt een veel kleinere rol. Hierdoor blijft er voldoende ruimte over voor **groen, water, ontmoeting, spelen** en **bewegen** in de stad en deze ruimte is hard nodig.

Minder auto's en elektrisch rijden

Voor de automobilititeit wordt ingezet op voorzieningen die bijdragen aan minder en efficiënter gebruik van de openbare ruimte (o.a. autodelen) en het verschonen van autoverkeer (elektrisch rijden). Deze voorzieningen bestaan uit centrale laadvoorzieningen, stadsdeelwikhubs (centraal auto's opladen, auto-delen, overstappen) en stadshubs (bezoekersparkeren aan de rand van de stad). Deze ontwikkelingen worden in samenhang met de infrastructuur behorende bij de energietransitie gerealiseerd en zijn onderdeel van een complete mobiliteitstransitie in de stad.

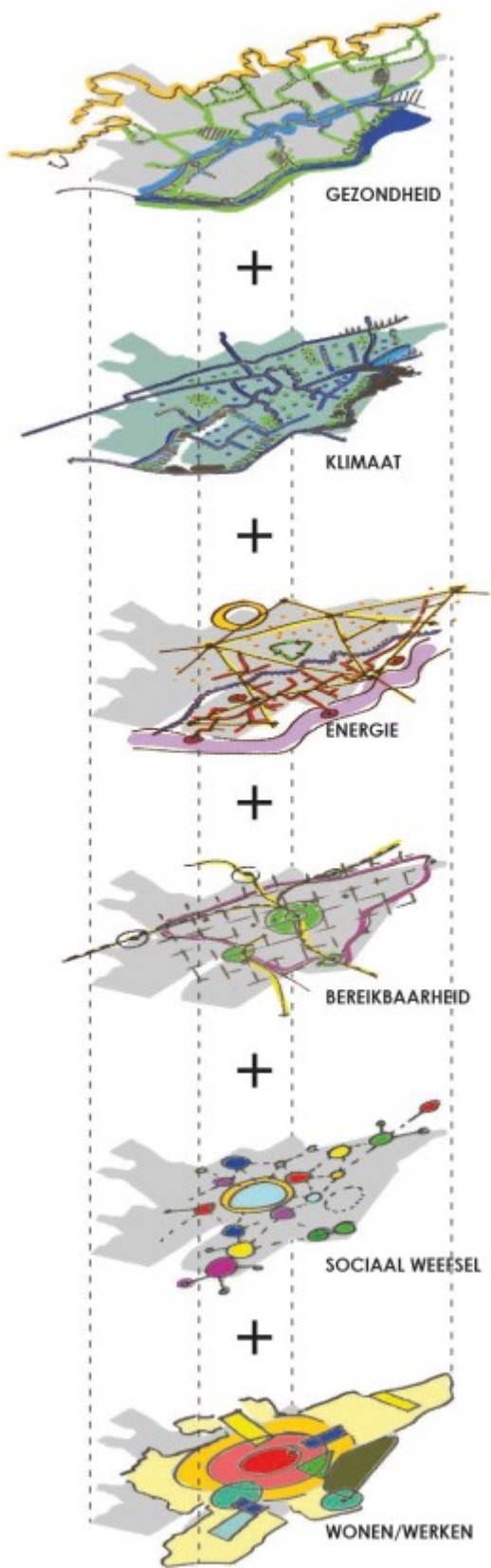
Ook bij het vervoer van goederen wordt ingezet op efficiënter gebruik van de ruimte (o.a. door faciliteren van voorzieningen als grondstoffen- en bouw hubs en pakketpunten) in combinatie met het verschonen (ZE-zone).

Opbouw Visie

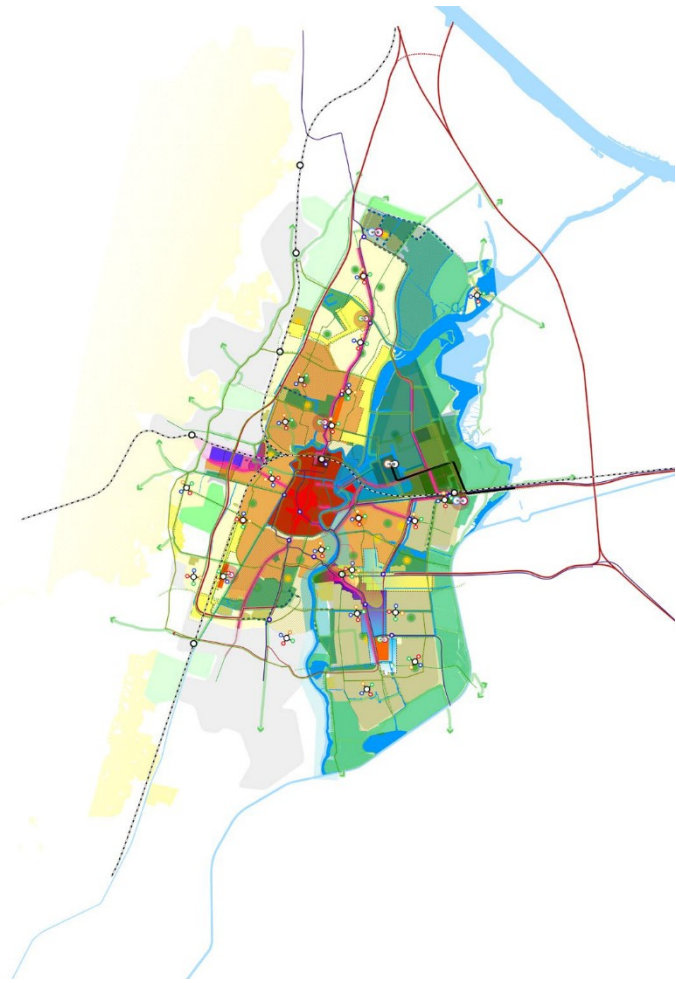
De visie is opgebouwd uit zes integrale lagen die gezamenlijk de totaalvisie op de stad vormen. De integrale lagen voorzien in het creëren van een robuuste en aantrekkelijke stad die in staat is toekomstige ontwikkelingen op te vangen.

Dus....Kiezen

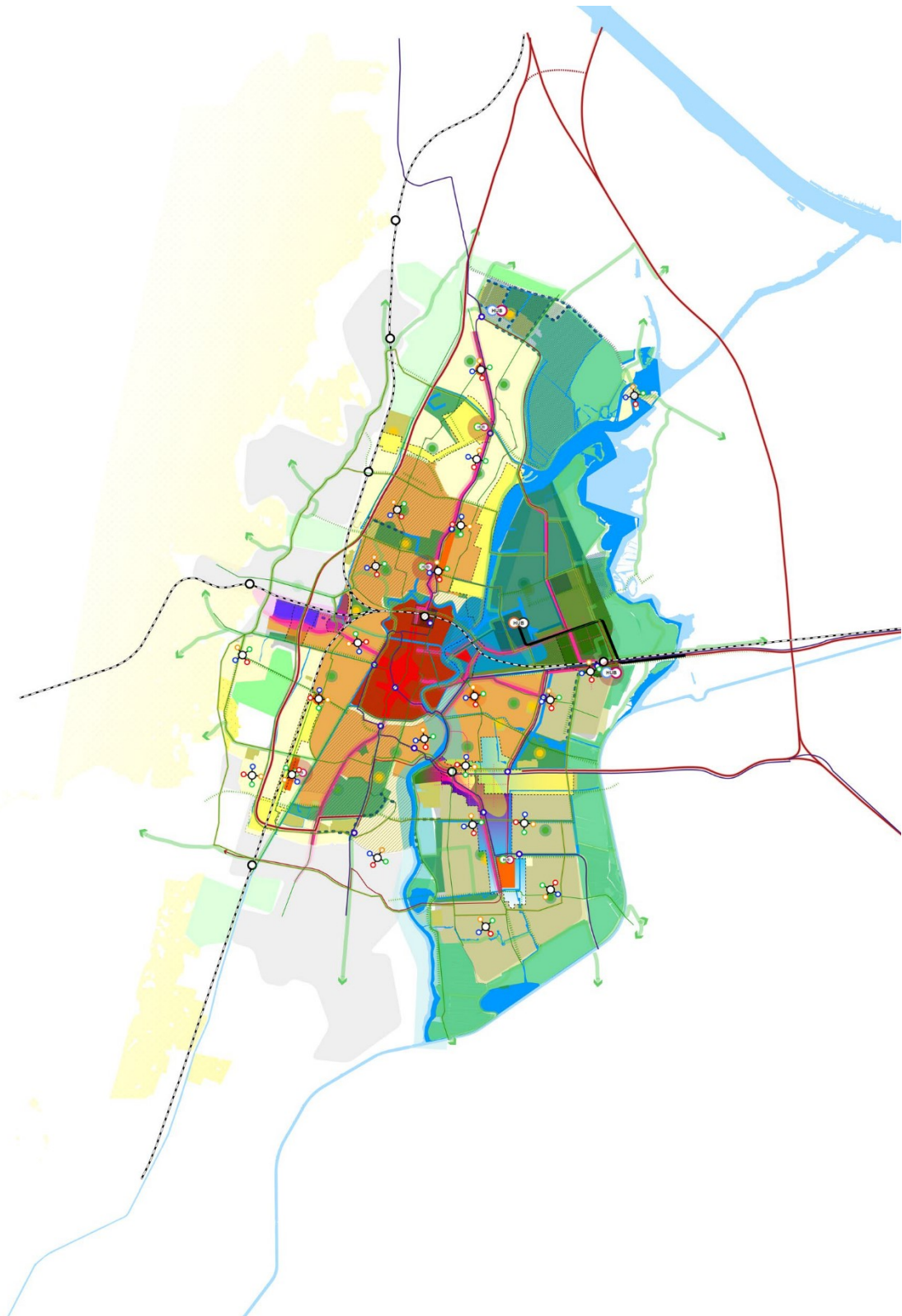
Bovenstaande samenvatting laat zien dat we ten aanzien van de zes geschetste opgaven flinke stappen te zetten hebben. Dat levert een stad op die klaar is voor de toekomst. Een robuuste, leefbare, gezonde en duurzame stad. Maar.... iedere keuze heeft ook nadelen. Als we de openbare ruimte meer klimaatbestendig maken, ten koste van welke functie gaat het dan? Meer ruimte voor werk, wat betekent dat? En voor wie is die stad? Kortom, werken aan de stad vraagt blijvend onderhoud en iedere keer weer opnieuw keuzes maken.

=

Visiekaart Haarlem 2045

Legenda

- Centrum Zuid Kennemerland
- Levendige binnenstad
- Centraal Stedelijk Gebied-gemengd stedelijk milieus
- Vitale stadswijken
- Economische clusters
- (Spaarnedriehoek, Hogeschool Zone, Spaarne Gasthuis)
- Waarderpolder
- Ontwikkelzone
- HOV-knoop
- NS Station
- Voorzieningscluster
- Stadsstraat
- Stedelijke route

- Sociaal-maatschappelijk hub
- Boezemwatersysteem (primaire watergangen)
- Polders
- Verbreiden primaire watergang
- Nieuwe primaire water verbinding (boezem)
- Grootschalige waterberging
- Buurtwaterbuffer (locatie indicatief)
- Koele oase (locaties indicatief)
- Stadspark koele plek
- Koele recreatieve groene route
- Extra inzet vergroening en verkoeling
- Educatiecentrum klimaat

- NS sprinterstation
- NS Intercitystation
- Spoor NS
- HOV R-Net
- Mogelijk trace lightrail
- Fietsnetwerk
- Wandelaarsgebied
- Autoring rond de stad
- Autoverbinding

- Binnenduinsrand landschap
- Spaarne Rivierlandschap
- Stadrandpark-Oost (werktitel)
- Ecologisch-Recreatieve verbinding
- Recreatieve verbinding
- Ecologische hoofdstructuur
- Stadsport
- Stadsdeelhub
- Logistieke hub
- Bouwhub